

Overstroming doet verzuurd natuurgebied goed

Een eeuwenoud gebruik raakt weer in zwang: het gecontroleerd laten overstromen van graslanden. Ditmaal wordt het middel ingezet in de strijd tegen verzuring, een probleem dat ondanks vele inspanningen nog niet uit de wereld is.

Alterra-onderzoekers hebben in diverse natuurgebiedjes in het land succes met hun experimentele bevloeiing van verzuurd grasland. Het gaat om Plateaux in de Brabantse Kempen, het Reestdal in Drenthe, de Westbroekse zode in de provincie Utrecht en Zijdebrug in de Alblasserwaard. Het meerjarige project is een samenwerking met de Universiteiten van Groningen en Utrecht en KIWA Water Research.

Door de aanvoer van beekwater neemt de zuurgraad duidelijk af, zo bleek tijdens het onderzoek. Planten die in basenrijk water gedijen, zoals dotters, koekoeksbloemen en zegge, keren terug. Bovendien kan het laten overstromen van bepaalde graslanden ook dienen voor waterberging om wateroverlast door extreme regenval te verminderen. Het water kan later gebruikt worden in tijden van droogte.

Volgens drs. Rolf Kemmers van Alterra past deze combinatie goed in het nationale beleidsplan Waterbeheer 21e eeuw. Het laten overstromen van grasland is een eeuwenoud gebruik; voordat boeren kunstmest gingen gebruiken, lieten ze op gezette tijden beekwater over hun land stromen. Dit gebeurde met kalkrijk beek- en rivierwater dat een gunstig effect had op de bodemvruchtbaarheid.

„Men kan verzuurde bodems in principe ook herstellen door kwel op te starten”, zegt Kemmers. „Basenrijk grondwater maakt de bodem minder zuur.

Bevloeiing met beekwater kan verzuring van grasland tegengaan, ontdekten onderzoekers van Alterra. | FOTO ROLF KEMMERS

Het probleem is echter dat je hiervoor meestal buiten het natuurgebied hydrologische maatregelen moet nemen. Dat lukt je planologisch niet, is de ervaring.” Een alternatief is het inlaten van oppervlaktewater. Bij deze lokale maatregel hoeft men minder rekening te houden met streekplannen. Het is ook goedkoper dan een andere maatregel;

het wegplaggen van de bovenste zure grondlaag.

Er zitten wel wat addertjes onder het gras. Het in te voeren beekwater moet voldoende ijzer bevatten. Kemmers en ir Bas van Delft van Alterra ontdekten dat de ijzeroxiden een cruciale rol spelen bij het minder zuur maken van de bodem. Het ijzeroxide neutraliseert de

zuurionen onder natte omstandigheden. Verder moet er niet te veel sulfaat in het water zitten want deze stof blijkt de nuttige ijzeroxiden, de ‘zuurkillers’, om te vormen tot pyriet, en dit kan weer leiden tot ongewenste eutrofiëring door het vrijkomen van fosfaten. | **H.B.**